

Hästar och gödsel

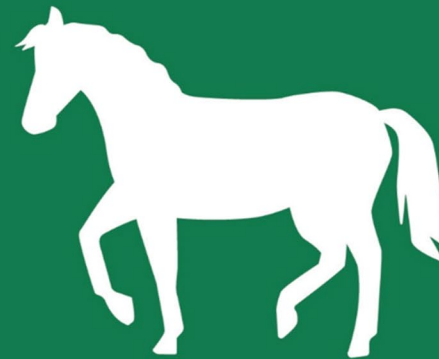
Mockade och torra hagar

Rätt foderstat

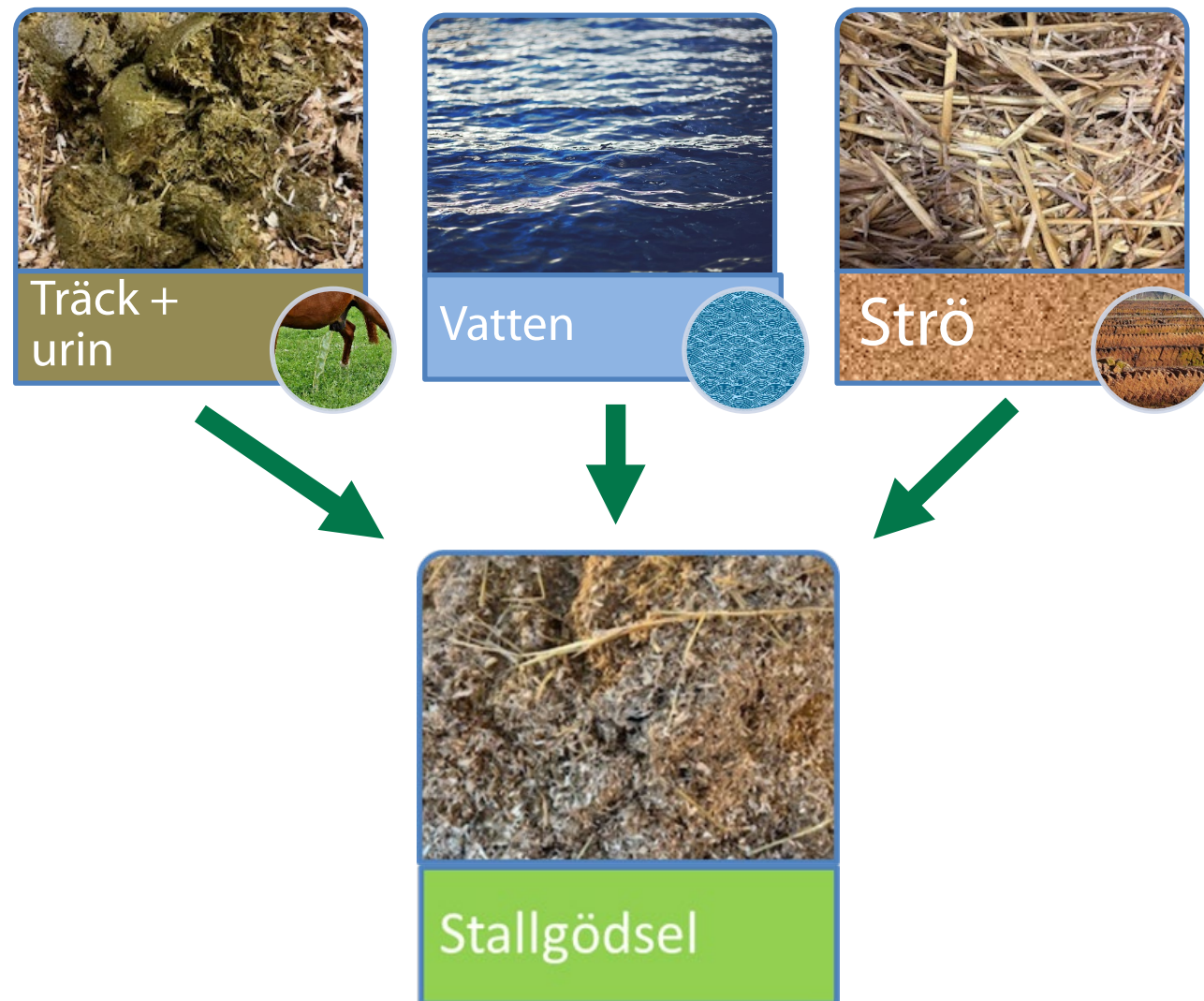
Avstånd till vatten

Vad innehåller gödsel?

- Hästen producerar 3 ggr mer träck än urin
- En häst på 500 kg producerar 8-10 ton gödsel per år
- Under ett år produceras ca 2,7 miljarder ton hästgödsel
- Gödsel innehåller ofta mycket strö, ibland upp till 90%

Näringsinnehållet i gödsel

- påverkas av både foderstat och strömedel

- Mängden kväve i urin ökar vid proteinöverskott. Cirka 25% av kvävet försvinner via ammoniak, vilket kan leda till sämre luft i stallet
- Fosfor och kalium har låga förluster vid lagring så länge gödselplattan är tät
- Innehållet i gödseln påverkas av foderstaten eftersom överskotten utsöndras via urin och träck
- Torv suger upp vätska bäst och binder därför kväve bättre än annat strö

Olika strömedel binder olika mycket vatten och ammoniak

Strömedel	Vattenhållande förmåga, kg vatten per kg strö	Förmåga att binda NH ₃ , % av ts
Kutterspån	4,6	----
Sågspån	1,9	0,24
Långhalm	3,3	0,5
Hackad halm	4,0	0,25
Torv	10	1,5

Vad säger lagen om spridning av hästgödsel?

- Max 22 kg fosfor/ha får spridas om verksamheten har fler än 10 hästar
- Om verksamheten har färre än 10 stallplatser omfattas den inte av denna regel, så länge gödseln sprids på egen mark

Så mycket fosfor producerar en häst per år:

- Häst: 8,9 kg fosfor per år
- Ponny: 6,4 kg fosfor per år

Det betyder att man inte bör ha mer än 2,5 hästar/hektar eller 3,5 ponnyer/hektar

Vad säger lagen om hästgödsel? forts

- Spridningsförbud delar av året i känsliga områden → olika lagringstid → olika stora gödselplattor
  - Exempel på känsliga områden: Skåne, Halland, Blekinge och kustområden i Svealand och Götaland, runt Väneren, Vättern och Mälaren.

Antal hästar	Känsliga områden	Övriga områden
≥ 100	8 mån	8 mån
11-99	8 mån	6 mån
3-10	6 mån	Inga generella bestämmelser
1-2	Inga generella bestämmelser	Inga generella bestämmelser

Lagring av hästgödsel

- Lagring av hästgödsel ska ske på en tät gödselplatta, alternativt tät container
- Vara tillräckligt stor för att rymma den producerade gödseln fram till nästa spridning

När krävs gödseljournal?

- Gödseljournal krävs om man har fler än 10 stallplatser och lämnar bort sin gödsel
- Gödseljournalen ska innehålla
  - Mängd gödsel
  - Antal hästar
  - Till vem
  - När leveransen skedde
- Gödseljournalen sparas i 6 år

Gödseln bör återföras till åkern för att tillvara ta växtnäringen i gödseln dvs ingå i ett kretslopp

Målet är att växtnäringen i hästgödseln ska utnyttjas så bra som möjligt utan att miljön påverkas negativt

Diskutera!

- Vad kan du göra för att minska negativ påverkan av gödsel på miljön ?
- Vet du hur gödselhanteringen fungerar i det stall som du är i?

